

Πτολεμαίων 29Α, 54630 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2313.319770, 2310.266705 fax 2310.2669706,
e-mail: ecology-trem@nath.gr www.eco-solidarity.org

Περιφερειακός Σύμβουλος: Μ. Τρεμόπουλος

Θεσσαλονίκη 31/01/2013

Προς: Π.Κ.Μ.
S.Ladopoulos@pkm.gov.gr
A.Mavrofidis@pkm.gov.gr

Θέμα: Παρατηρήσεις για την Α΄ φάση της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας»

A. ΓΕΝΙΚΑ

«Χωροταξία είναι ο συντονισμός και ο σχεδιασμός στο χώρο της παροχής ισότιμης πρόσβασης σε όλους τους πολίτες σε βασικές υπηρεσίες, εξυπηρετήσεις και υποδομές» ορισμός από τη σελίδα του ΥΠΕΚΑ

Η χωροταξία ως γνωστόν είναι η διαδικασία κατά την οποία το πολιτικό στοιχείο επεμβαίνει στις διάφορες βαθμίδες του κοινωνικού σχηματισμού κι έχει σαν στόχο να ρυθμίσει τις αντιθέσεις του χώρου, μέσα από τον σχεδιασμό της φύσης σε κοινωνικοοικονομική βάση. Για το λόγο αυτόν **αναγνωρίζεται πλέον σαν η μέθοδος εκείνη που χαράζει πολιτική για την προετοιμασία της αυριανής κοινωνίας.**

Ακριβώς επειδή η χωροταξία διαμορφώνει το παρόν και προγραμματίζει το μέλλον, θα πρέπει να εντάσσεται στους πρωταρχικούς σκοπούς ενός κοινωνικού κράτους, αναγνωρίζοντας **τον χωροταξικό σχεδιασμό ως το κατ'εξοχήν αναπτυξιακό εργαλείο σε θέματα αυξημένης σπουδαιότητας.**

Στη χώρα μας όμως δεν συμβαίνει αυτό. Ο αναπτυξιακός προγραμματισμός και ο χωροταξικός σχεδιασμός, είναι μεν έννοιες συνταγματικά κατοχυρωμένες και αποτελούν υποχρεώσεις του κράτους αλλά δεν είναι θεσμικά συνδεδεμένες μεταξύ τους, εφαρμόζονται αποσπασματικά και ελλιπέστατα με τις γνωστές πλέον σε όλους –κι όχι μόνο στους ειδικούς– ανυπολόγιστες συνέπειες για τη χώρα, τους πολίτες το φυσικό και δομημένο περιβάλλον.

Για την έλλειψη επενδύσεων στην Ελλάδα κατηγορείται η δεσμευτικότητα του χωροταξικού σχεδιασμού κι όχι το γεγονός ότι ποτέ μέχρι σήμερα δεν εφαρμόστηκε ώστε να δημιουργηθεί ένα ασφαλές επενδυτικό περιβάλλον.

Από το 1998 έχουμε πολλά διαφορετικά επίπεδα χωροταξικού σχεδιασμού που ανταγωνίζονται μεταξύ τους αντί να αλληλοσυμπληρώνονται, με αποτέλεσμα να εντείνονται οι συγκρούσεις στις χρήσεις γης. Παρά το γεγονός

ότι την τελευταία δεκαετία έχουν εγκριθεί Εθνικό Πλαίσιο, Περιφερειακά Πλαίσια, Ειδικά Πλαίσια δεν έχει παραχθεί ουσιαστικό και ολοκληρωμένο αποτέλεσμα αφού στην ουσία η αδυναμία εφαρμογής, τους έχει καταστήσει ανύπαρκτους.

Μετά την έγκριση των Περιφερειακών Πλαισίων (2003), που ήταν και τα πρώτα σχέδια εφαρμογής του Ν.2742/1999, έγινε μια προσπάθεια να συνδεθεί ο χωροταξικός με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, αφού όλα τα Περιφερειακά Πλαίσια συντονίστηκαν με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Αντί όμως να προσαρμοστεί το ΕΣΠΑ στον ισχύοντα Χωροταξικό Σχεδιασμό, ως όφειλε, δεν τον έλαβε καθόλου υπόψη του ούτε κατά την κατάρτιση του αλλά ούτε και στην υλοποίηση του.

Επίσης τα Περιφερειακά Πλαίσια αν και εγκρίθηκαν πρώτα σύμφωνα με τη δυνατότητα του Ν. 2742/1999 δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τη σύνταξη του Εθνικού και των Ειδικών Πλαισίων. Ούτε όμως εξασφαλίστηκε η συμβατότητα μεταξύ των Ειδικών Πλαισίων, τα οποία εξέφρασαν ακραίες τομεακές πολιτικές και παραβιάζοντας τις κατευθύνσεις του χωροταξικού Ν. 2742/99 εισήγαγαν κανονιστικές διατάξεις πολλές φορές και σε αντίθεση με την ισχύουσα νομοθεσία, δημιουργώντας κλίμα σύγχυσης και αναποτελεσματικότητας.

Η αναρχία και η σύγκρουση στις χρήσεις γης επιδεινώθηκε με νέα οριζόντια νομοθεσία ώστε να εφαρμοστούν οι πολιτικές προτεραιότητες των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων.

Και το παράλογο δεν τελειώνει εδώ.

Ο Χωροταξικός σχεδιασμός δεν λαμβάνεται υπόψη ούτε κατά την κατάρτιση αλλά ούτε κατά την υλοποίηση των επιδοτούμενων επενδύσεων και δη των ιδιωτικών, στα εκάστοτε Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και στον αναπτυξιακό νόμο. Ακυρώνεται έτσι η αναπτυξιακή δυναμική του όποιου χωροταξικού σχεδιασμού.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι δεν είναι ο χωροταξικός σχεδιασμός που εμποδίζει την ανάπτυξη αλλά η ανάπτυξη δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί χωρίς την εφαρμογή του Χωροταξικού Σχεδιασμού.

Η τωρινή επιχειρούμενη επικαιροποίηση των Περιφερειακών Πλαισίων είναι μια αυτονόητη επιλογή στη σημερινή κατάσταση κι ως τέτοια δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί θετική.

Εντύπωση όμως προκαλεί το γεγονός ότι ενώ οι Περιφέρειες της χώρας βρίσκονται στη διαδικασία διαβούλευσης αυτών των μελετών οι οποίες ξεκίνησαν από το 2011, το ΥΠΕΚΑ καταθέτει πρόταση (αρ. πρωτ. 2966/21.11.2012 έγγραφό του Αναπληρωτή Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. κ. Στ. Καλαφάτης) για τη Μεταρρύθμιση του συστήματος Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού.

Ποια θα είναι λοιπόν η τύχη του όποιου επικαιροποιημένου Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού προκύψει, όταν στην πρόταση του ΥΠΕΚΑ μειώνονται τα επίπεδα σχεδιασμού, αίρεται ο δεσμευτικός χαρακτήρας σε όλα τα επίπεδα από το εθνικό χωροταξικό έως και τα Γ.Π.Σ., ακυρώνεται ο ρόλος της αυτοδιοίκησης και της αποκέντρωσης υποβιβάζοντας το ρόλο των τοπικών κοινωνιών, υποβαθμίζονται τα Ρυθμιστικά Σχέδια τόσο για την περιοχή της Αθήνας – Αττικής (με την έγκρισή του μέσω Κ.Υ.Α. αντί Νόμου), όσο και κυρίως για την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, με τη «συγχώνευση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης στο Περιφερειακό Πλαίσιο Κ. Μακεδονίας ως ειδικό τμήμα», που προμηνύει την κατάργηση του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος της Θεσσαλονίκης. (!)

Με την πρόταση αυτή αίρεται επίσης και ο, επανειλημμένα εξαγγελθείς αλλά ουδέποτε πραγματοποιηθείς, Μητροπολιτικός ρόλος της περιοχής της Θεσσαλονίκης (παρά το γεγονός ότι έχει προωθηθεί Σχέδιο Νόμου για το επικαιροποιημένο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης, προϊόν ευρείας διαβούλευσης όλων των φορέων

της Μητροπολιτικής Περιοχής της Θεσσαλονίκης) και αναγνωρίζεται πλέον και επίσημα η Αθήνα / Αττική ως το μόνο μητροπολιτικό κέντρο σε εθνικό επίπεδο.

Στην ουσία προτείνεται η κατάργηση του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού στο βωμό της fast track ανάπτυξης.

Η κατάργηση ή υποβάθμιση του χωροταξικού σχεδιασμού σε εθνικό επίπεδο και η παράλληλη ενδυνάμωση των ειδικών χωροταξικών πλαισίων θα οδηγήσει σε συγκρούσεις, που θα λύνονται πολιτικά ή ακόμη χειρότερα με όρους αδιαφάνειας και διαπλοκής. Κλασικό παράδειγμα είναι τα προβλήματα που προκαλεί στον τουρισμό το ειδικό χωροταξικό για τις ιχθυοκαλλιέργειες.

Θεωρούμε ότι η μόνη περίπτωση να μετατραπεί η κρίση σε ευκαιρία είναι όχι η κατάργηση αλλά η ενδυνάμωση και η εφαρμογή του Περιφερειακού Χωροταξικού ως αναπτυξιακού εργαλείου. Μόνο έτσι θα επιτευχθεί ο εκφρασμένος στόχος ΓΠΧΣΑΑ, «διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.»

Απαιτείται, σήμερα όσο ποτέ άλλοτε, η διαμόρφωση ενός σωστού περιφερειακού σχεδιασμού που δεν θα γίνεται στα χαρτιά ή μέσα από γενικόλογες μελέτες, αλλά μέσα από ουσιαστική διαβούλευση, και ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές συνθήκες, τις ευρωπαϊκές πολιτικές αλλά και τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις δυνατότητες – συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε περιφέρειας.

B. ΕΙΔΙΚΑ

Τι δεν έχει γίνει ή η απόσταση από τις μελέτες στην πράξη!

Σε γενικές γραμμές η μελέτη αξιολόγησης είναι πλήρως και επιστημονικά εμπειριστατωμένη, αφού σε τέσσερεις τόμους/ενότητες (760 σελίδες) εξάντλησε τη σύγκριση του εν ισχύ περιφερειακού χωροταξικού με όλα τα υπερκείμενα και υποκείμενα πλαίσια σχεδιασμού που εγκρίθηκαν μέχρι σήμερα, (1998-2012), τη σύγκριση του περιφερειακού χωροταξικού με τα διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα που τέθηκαν σε ισχύ αλλά και με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τις νομοθετικές ρυθμίσεις, τις συνταγματικές και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Η μελετητική ομάδα έλαβε υπόψη της, επίσης, και τις νεότερες κοινωνικές, οικονομικές και θεσμικές εξελίξεις στη χώρα μας, στην Ευρώπη και διεθνώς.

Στην αξιολόγηση αυτή φαίνεται ξεκάθαρα η ύπαρξη επικαλύψεων και διαφορετικών τομεακών χωροταξικών κατευθύνσεων σε διάφορα σημεία του χώρου τα οποία επιβεβαιώνουν τις επισημάνσεις μας στο προηγούμενο κεφάλαιο. Επιβεβαιώνουν επίσης την αδυναμία εφαρμογής του ισχύοντος Περιφερειακού Χωροταξικού μέσα στη δεκαετία αλλά και της αποτυχίας των στόχων που έθετε, σε πάρα πολλούς τομείς, αφού χρονίζοντα προβλήματα χρήσεων γης, διαχείρισης πόρων, αλλά και συγκρούσεις αναπτυξιακών επιλογών δεν μπόρεσαν να λυθούν στη δεκαετία και μεταφέρονται σχεδόν αυτούσια στην επόμενη. Συμπερασματικά, πέρασε μια δεκαετία όχι απλά χαμένη αλλά και υπεύθυνη για πολλές από τις σημερινές δυσμενείς επιπτώσεις που βιώνουμε στην κοινωνία, στην οικονομία και στο περιβάλλον.

Στον τόμο 3 (και στις σελίδες 127-132) η μελετητική ομάδα παραθέτει, αναλυτικά, μετά από μια συνθετική αξιολόγηση, τα προβλήματα, που δημιουργήθηκαν από τους «σχεδιασμούς» και επιβεβαιώνουν την εκφρασμένη άποψη μας αλλά και την επικρατούσα αντίληψη για την αναγκαιότητα της αλλαγής των μέχρι τώρα «οραματικών» στόχων της εξουσίας και την αλλαγή του συνολικού μοντέλου ανάπτυξης της ΠΚΜ.

Παραθέτουμε παρακάτω κάποιες ενδεικτικές διαπιστώσεις της μελέτης οι οποίες για πρώτη φορά, ίσως, αναφέρονται σε κείμενα επίσημων μελετών που επιχειρούν να χαράξουν τις μελλοντικές πολιτικές επιλογές. Ανοίγουν ένα παράθυρο ελπίδας για ουσιαστικές αλλαγές στην αντίληψη και στον τρόπο διαχείρισης του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος, αφού για να διορθώσεις ένα λάθος θα πρέπει πρώτα να το παραδεχτείς:

Ως προς τον διεθνή /βαλκανικό μητροπολιτικό ρόλο της Θεσσαλονίκης

«Ο πάγια επαναλαμβανόμενος από το 1989 στόχος για ενίσχυση του διεθνούς μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης δεν έχει επιτευχθεί.»

Στο πλαίσιο αυτό, ο μητροπολιτικός ρόλος εξαντλήθηκε κυρίως στα πεδία της αύξησης της καταναλωτικής και της διαμετακομιστικής ζήτησης στη ζώνη της Θεσσαλονίκης και της τουριστικής ζήτησης στη ζώνη Πιερίας – Χαλκιδικής

Ως προς την οικονομική αποδυνάμωση λόγω κρίσης

Η Κ. Μακεδονία ήταν πολύ πιο ευάλωτη στην κρίση αφού από πολύ νωρίτερα η οικονομία της είχε προσανατολιστεί στην κατανάλωση κι όχι στην παραγωγή και την επένδυση. Είχε αποδιαρθρώσει την παραγωγική της βάση και καλείται τώρα να την αναδιαρθρώσει, **«να ανασυγκροτήσει τα δίκτυα της και να ρυθμίσει χρόνιες αδυναμίες ως προς το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, χωρίς να είναι διαθέσιμοι οι πόροι, χωρίς να είναι δυνατή μια αξιόπιστη εκτίμηση για προγραμματικά μεγέθη και υπό συνθήκες αναστάτωσης ή και αποδιάρθρωσης στους μηχανισμούς διοίκησης (δημόσιους και ιδιωτικούς).....Τέλος, η συνήθης επιχειρηματική αντίδραση στην κρίση («απελευθερώστε την επιχειρηματική πρωτοβουλία») προφανώς πολλαπλασιάζει τα εν δυνάμει σημεία τριβής μεταξύ ανάπτυξης και προστασίας των πόρων και του περιβάλλοντος.»**

Ως προς την πληθυσμιακή δυναμική

Ανεπίκαιρες ήταν οι προβλέψεις της πληθυσμιακής δυναμικής πάνω στις οποίες βασίστηκαν οι ισχύοντες σχεδιασμοί, που αφορούν στο οικιστικό δίκτυο και στις συνοδευτικές υποδομές. **«Εξωπραγματικοί οι σχεδιασμοί για επεκτάσεις του αστικού ιστού».** Όπως ορθά επισημαίνεται αυτό οδήγησε και στη δέσμευση πολύτιμων δημόσιων πόρων που τόσο έχουμε ανάγκη, για παρεμβάσεις σε αμφισβητούμενες υποδομές με αποτέλεσμα τη στρέβλωση της οικονομικής δραστηριότητας και την ανεπανόρθωτη βλάβη σε περιοχές με έντονα προβλήματα στη συμβατότητα των χρήσεων.

Ως προς διαρθρωτικά προβλήματα στη γεωργία

Η εξάρτηση της γεωργίας από ενισχύσεις και επιδοτήσεις οδήγησε τον κλάδο σε συγκυριακό και εξαρτώμενο δυναμισμό με τα διαρθρωτικά της προβλήματα παρέμειναν και παραμένουν άλυτα ή καλύπτονται με προσωρινές λύσεις. Έπαψαν να αξιοποιούνται ειδικές καλλιέργειες, αποσυνδέθηκε η γεωργία από τη μεταποίηση με αρνητικές συνέπειες. Η παραδοσιακή εξειδίκευση της Περιφέρειας στην κτηνοτροφία διατηρείται χάρις στη σύνδεση με την επέκταση της γαλακτοβιομηχανίας και μόνο. Συμπερασματικά **«ο σχεδιασμός των αγροτικών χρήσεων υπόκειται (α) στον παράγοντα της απροσδιοριστίας, (β) στον κίνδυνο των συγκρούσεων με άλλες χρήσεις».**

Ως προς τη βιομηχανία

Φιλόδοξοι και ανεφάρμοστοι σχεδιασμοί χωροθέτησης χωρίς ρυθμίσεις για την ανάπτυξη της βιομηχανίας μέσα στον αστικό ιστό, αλλά και χωρίς συμβατότητα με τα πλαίσια της περιβαλλοντικής προστασίας με αποτέλεσμα τη δημιουργία συγκρούσεων, και «ανασφαλούς» επενδυτικού περιβάλλοντος. Δομικά στοιχεία της παραγωγικής φυσιογνωμίας της Περιφέρειας τα οποία οδήγησαν στην πτώση πολύ πριν από την κρίση. Η όποια αύξηση παρατηρήθηκε στηρίχθηκε στα επενδυτικά κίνητρα (Κιλικίς) και στη μεγέθυνση της βιομηχανίας αγροτικών εισροών (Χαλκιδική, Πέλλα, Πιερία, Σέρρες).

«Λαθεμένες επιλογές στην εξόρυξη χρυσού στη Χαλκιδικήμε φιλόδοξα προγραμματικά μεγέθη και παράλληλα, με έλλειψη ευελιξίας.» (τ.3 σελ. 129)

Ως προς τον Τουρισμό

Συνεχίζει να κυριαρχείται από το προϊόν «ήλιος+θάλασσα». Ασθενής ανάπτυξη νέων / εναλλακτικών μορφών τουρισμού, χωρίς σύνδεση με το κύριο προϊόν, με κυρίαρχη τη «μονο-δραστηριότητα» που δημιουργεί, σε συνδυασμό με την επέκταση της παραθεριστικής κατοικίας εντάσεις και στις δυο χρήσεις κι όχι μόνο. **«Ο Περιφερειακός Σχεδιασμός δεν κατάφερε να θέσει θέμα φέρουσας ικανότητας αλλά ούτε να θέσει ευδιάκριτα όρια και σαφείς στόχους».**

Ως προς τους προωθητικούς κλάδους – δραστηριότητες

Φιλόδοξοι χωρικοί σχεδιασμοί στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας που δεν κατάφεραν να αποτελέσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας. **Η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά.**

Ως προς τις μείζονες βασικές μεταφορικές και τεχνικές υποδομές

Σημαντικές καθυστερήσεις που δεν επέτρεψαν την άσκηση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης στην οικονομική διασύνδεση της Περιφέρειας με την ΝΑ Ευρώπη. Δεσμεύτηκαν σημαντικοί πόροι (σπάνιοι πλέον), συντήρησαν την προσδοκία δημιουργίας «αξόνων ανάπτυξης» χωρίς ανταπόκριση με την πραγματικότητα αλλά με ισχυρή επίδραση στο χωρικό σχεδιασμό, ακόμα και στο υποκείμενο επίπεδο. Αντιθέτως, έργα υποδομές όπως το σιδηροδρομικό δίκτυο παρέμειναν σε «ύπνωση», καταργώντας έτσι τη δυνατότητα για απλούστερη, λιγότερο δαπανηρή και φιλικότερη προς το περιβάλλον διασύνδεση των συγκεντρώσεων και σύνδεση με τον ΝΑ ευρωπαϊκό χώρο.

Αυτό αποδεικνύεται περίτρανα και από την κατανομή των επενδύσεων του δημόσιου τομέα (.σελ. 103 τ.2) αφού σχεδόν το 50% του συνολικού προϋπολογισμού έχει δεσμευθεί σε έργα συγκοινωνιακών και μεταφορικών υποδομών , ποσοστό που αυξάνεται σε 70% εάν συνυπολογιστούν τα «περιφερειακά», «νομαρχιακά» και «έργα ΟΤΑ», που επίσης αφορούν σε παρόμοια έργα, και για τους υπόλοιπους τομείς τα ποσοστά είναι 4,90% στην εκπαίδευση, 3,74% για έργα οικισμού-περιβάλλοντος , ύδρευσης – αποχέτευσης, 4,52% στον γεωργικό τομέα και μόλις το 0,42 στην έρευνα και καινοτομία

Ως προς την αντιμετώπιση των βασικών περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων:

-Περιορισμένη δυναμική μέχρι σημαντική επιδείνωση.

-Η ποσοτική και ποιοτική κατάσταση των εσωτερικών και μεταβατικών υδάτων παραμένει ένα από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά ζητήματα.

-Η παρουσία των ορυκτών πόρων θέτει θέματα χρήσεων γης, περιβαλλοντικών επιπτώσεων και κοινωνικής αποδοχής. Η εξορυκτική δραστηριότητα, όπως και άλλες

βιομηχανικές δραστηριότητες, έχουν δεχθεί έντονη κριτική για τις επιπτώσεις που προκαλούν στο περιβάλλον και τον τρόπο που διαχειρίζονται σχετικούς κινδύνους.

-Φαινόμενα όπως η υποβάθμιση της ατμοσφαιρικής ποιότητας ή η δημιουργία «αστικής νησίδας θερμότητας» με επιπτώσεις στην υγεία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων παρατηρούνται στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας (όχι μόνο στο ΠΣΘ).

-Το οικολογικό δυναμικό της ΠΚΜ αποτελεί διεθνές και εθνικό κεφάλαιο. Ο Όλυμπος, οι τρεις υδροβιότοποι διεθνούς σημασίας / Εθνικά Πάρκα, μαζί με άλλες οικολογικά σημαντικές περιοχές στον παράκτιο, πεδινό και ορεινό χώρο αποτελούν ταυτόχρονα αντικείμενο προστασίας και παράγοντες που προσφέρουν αναπτυξιακά πλεονεκτήματα. Παρά το γεγονός ότι η οικολογική τους αξία παραμένει υψηλή, δέχονται ισχυρές πιέσεις ενώ ορισμένοι από αυτούς έχουν υποβαθμιστεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν..... Σημαντικά προβλήματα, όπως η εγκατάσταση παράνομων ή παράτυπων δραστηριοτήτων παραμένει, όπως και σε πολλές περιπτώσεις η άσκηση παράνομων δραστηριοτήτων.

-Κύριο οικολογικό πρόβλημα της ΠΚΜ είναι η κατάρρευση του οικοσυστήματος της λίμνης Κορώνειας.

-Οι πιέσεις προς την παράκτια ζώνη, παρά τις αντίθετες κατευθύνσεις του εν ισχύει ΠΠΧΣΑΑ εντάθηκαν τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα τον εκμηδενισμό των ελεύθερων εκτάσεων σε περιοχές υψηλής ζήτησης.

-Η ορθολογική διαχείριση και η αναβάθμιση της οικολογικής κατάστασης του Θερμαϊκού είναι κρίσιμη περιβαλλοντικά, οικονομικά (αναπτυξιακά) και κοινωνικά για την ΠΚΜ, καθώς από αυτόν εξαρτάται μεγάλο μέρος της οικονομίας της και κατοικεί η πλειοψηφία των κατοίκων της

-Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων παρουσιάζει ελλείψεις ως προς την ολοκλήρωση υποδομών αλλά και διαχειριστικών μέτρων.

-Έντονα προβλήματα υφαλμύρωσης παρατηρούνται στην λεκάνη απορροής του Αξιού και την παράκτια περιοχή του Ανατολικού Θερμαϊκού, στην περιοχή του οικισμού Μαυροθάλασσας, στον κάμπο του Στρυμόνα, στην περιοχή του Καλοχωρίου, του Δέλτα του Αξιού, στην Περαία, στη λεκάνη του Ανθεμούνα, στην περιοχή Αγγελοχωρίου.

-Στα υπόγεια ύδατα, η νιτρορύπανση εμφανίζεται κυρίως με τη μορφή αθροιστικής συσσώρευσης νιτρικών, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνουν σε επίπεδα που είναι απαγορευτικά για τη χρήση του νερού για σκοπούς ύδρευσης και πόσης.

Ως προς τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες ανάπτυξης

Έχουν περιοριστεί μεν οι παλαιότερες ανισότητες στις κοινωνικές υποδομές με αντίστροφη αύξηση εις βάρος της Θεσσαλονίκης σε τομείς όπως εκπαίδευση, υγεία-πρόνοια κ.α. αλλά ως προς τον χωρικό σχεδιασμό οι ανισότητες ενισχύονται με τη δημιουργία θυλάκων τόσο αγροτικών / μειονεκτικών / απομακρυσμένων, όσο και αστικών / υποβαθμισμένων (χωρίς όμως να αντιστοιχούν στην παραδοσιακή διάκριση αστικού κέντρου / περιφερειακών συνοικιών).

Ως προς την ανοργάνωτη διάχυση αστικών δραστηριοτήτων στον εξωαστικό χώρο.

Η γενικότερη υστέρηση του χωρικού σχεδιασμού έναντι των αυθόρμητων τάσεων, η διατήρηση της εκτός σχεδίου δόμησης, και ο υπερφιλόδοξος υποκείμενος

σχεδιασμός, επέτρεψε τη διόγκωση του αστικού ιστού αλλά και επέτρεψε τη (ή υποκίνησε σε) διάχυση των αστικών δραστηριοτήτων στον εξωαστικό χώρο. Αποτέλεσμα της διάχυσης αυτής είναι η απώλεια / εξασθένηση των δυνατοτήτων σχηματισμού θετικών οικονομιών κλίμακας που θα επέτρεπαν την ανάπτυξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, ενώ αντίθετα αυξάνεται η σπατάλη χώρου και πόρων για την δημιουργία κοστοβόρων και ενεργοβόρων υποδομών θεραπείας.

Συμπερασματικά η μελέτη αξιολόγησης είναι σε γενικές γραμμές περιεκτική και σε ορισμένα σημεία αποκαλυπτική για προβλήματα και αδυναμίες, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα προτάσεις που σε αρκετές περιπτώσεις βασίζονται σε νέες προσεγγίσεις και ιδέες. Επιπλέον είναι προφανές ότι κινείται στο πλαίσιο των προδιαγραφών που έχουν τεθεί οι οποίες, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι δεν θέτουν με σαφήνεια τα αίτια και τις συνέπειες της κρίσης.

Επισημαίνονται τα εξής:

Η μελέτη αναθεωρεί το υπάρχον Σχέδιο το οποίο έχει θεσμοθετηθεί σε διαφορετικές συνθήκες, όταν κατά την κρατούσα αντίληψη οι προοπτικές ήταν βασισμένες στη λογική της συνεχούς οικονομικής μεγέθυνσης.

Μετά το 2008 η οικονομική κρίση είναι αναμφισβήτητα ο κύριος παράγοντας που επηρεάζει τις εξελίξεις και θα καθορίσει τη μελλοντική πορεία της Περιφέρειας. Επιπλέον το περιβάλλον, πέρα από τη διεύρυνση της αναγνώρισής του ως καθοριστικού παράγοντα χωρικής ανάπτυξης στη διάρκεια της δεκαετίας, τα τελευταία χρόνια προδίδει ένα νέο νόημα στην ανάπτυξη, θέτοντας τα όρια του κυρίαρχου μοντέλου.

Πλέον γίνεται φανερό ότι η κρίση εκτός από οικονομική είναι και περιβαλλοντική και κοινωνική. Παράλληλα, στη θεωρία αλλά και στην πρακτική άλλων Ευρωπαϊκών περιφερειών αναδεικνύονται νέες προσεγγίσεις της βιώσιμης ανάπτυξης με αλλαγή προτύπων και επικέντρωση στη σημασία του τόπου καθώς νέες προσεγγίσεις και εφαρμογές στην οικονομία, που περιγράφονται ως 'κοινωνική οικονομία'. Δίνεται επίσης έμφαση στην εξασφάλιση της ικανότητας των περιφερειών να 'αντέχουν' και να προσαρμόζονται σε συνθήκες κρίσης.

Αν και στη μελέτη τίθεται η αναγκαιότητα της αλλαγής του μοντέλου ανάπτυξης της οικονομίας, είναι χρήσιμο αυτή η αλλαγή να θεμελιωθεί σε ευρύτερη θεώρηση η οποία αμφισβητεί το ισχύον μοντέλο στην πράξη. Συγκεκριμένα, κατά την επισήμανση των προϋποθέσεων για την ανάκαμψη της περιφερειακής οικονομίας θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αρκετοί από τους παράγοντες που τίθενται, έχουν εξαντλητικά τονιστεί στο παρελθόν χωρίς τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Ανακύπτουν έτσι ερωτήματα για τα όρια των παραγόντων αυτών και για το κατά πόσο μπορούν να λειτουργήσουν στο μέλλον. Οι παράγοντες αυτοί μπορούν να ιδωθούν με νέο πρίσμα, π.χ. η ενσωμάτωση της διάστασης της καινοτομίας στο σύνολο των οικονομικών και μη δραστηριοτήτων. Επιπλέον είναι σκόπιμο η μελέτη να εντοπίσει υπάρχουσες πρωτοβουλίες τοπικής κλίμακας που με τις κατάλληλες ρυθμίσεις, χωρικές και άλλες, θα δώσουν τη δυνατότητα εκτεταμένης εφαρμογής εναλλακτικών τρόπων τοπικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

Επισημαίνουμε επίσης ότι στο ερωτηματολόγιο που στάλθηκε στους φορείς και ειδικά στις ερωτήσεις 7 και 8 τίθενται οι παρακάτω επιλογές στις οποίες δεν προσφέρεται ως επιλογή η εξισορρόπηση μεταξύ περιβάλλοντος και ανάπτυξης, με την έννοια ότι το περιβάλλον αντιμετωπίζεται ως παράμετρος έξω από την ανάπτυξη και δικαιωνίζει την επικρατούσα αντίληψη ότι το περιβάλλον δεν αποτελεί συνισταμένη της ανάπτυξης, αλλά τροχοπέδη της.

Ερώτηση 7: Σημειώστε, μεταξύ των πιο κάτω εναλλακτικών λύσεων για τη βασική στρατηγική του νέου Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Κ. Μακεδονίας, ποια πρέπει κατά την άποψή σας να υιοθετηθεί

Βασική στρατηγική του νέου χωροταξικού Πλαισίου	Καλύτερη επιλογή	Δεύτερη καλύτερη επιλογή, αν δεν υιοθετηθεί η [1]
	[1]	[2]
Κύρια προτεραιότητα η ανάπτυξη (δημιουργία θέσεων εργασίας και εισοδημάτων)	καθόλου ή σπάνια ☐	πότε-πότε ☐
Κύρια προτεραιότητα η προστασία του περιβάλλοντος	καθόλου ή σπάνια ☐	πότε-πότε ☐
Επιδίωξη ταυτόχρονα της ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά σε περιπτώσεις σύγκρουσης μεταξύ τους προτεραιότητα να δίνεται στην ανάπτυξη	καθόλου ή σπάνια ☐	πότε-πότε ☐
Επιδίωξη ταυτόχρονα της ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά σε περιπτώσεις σύγκρουσης μεταξύ τους προτεραιότητα να δίνεται στην προστασία περιβάλλοντος	καθόλου ή σπάνια ☐	πότε-πότε ☐

Ερώτηση 8 Στην αριστερή στήλη του επόμενου πίνακα αναγράφονται διάφορες πιθανές επιλογές πολιτικής που μπορεί να προωθήσει το νέο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Κ. Μακεδονίας. Σημειώσατε την προτεραιότητα που κατά τη γνώμη σας, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαίτερες ανάγκες του Δήμου σας, πρέπει να έχει κάθε τέτοια επιλογή πολιτικής, ...

Πολύ ισχυρή προστασία (σοβαρός περιορισμός της κατασκευής κτηρίων και της γκατάστασης μη αγροτικών χρήσεων) της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας	λάθος ☐	μικρή ☐	μεσαία ☐	κρίσιμη ☐
Πολύ ισχυρή προστασία (σοβαρός περιορισμός της κατασκευής κτηρίων και της γκατάστασης μη αγροτικών χρήσεων στις περιοχές του δικτύου NATURA 2000)	λάθος ☐	μικρή ☐	μεσαία ☐	κρίσιμη ☐

Γ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο παρακάτω κεφάλαιο παραθέτουμε τις δικές μας προτάσεις πάνω επί μέρους θέματα που διαπραγματεύεται η μελέτη.

Οι προτάσεις μας για τις αλλαγές που απαιτούνται στις πολιτικές που επηρεάζουν την περιφέρεια καθώς και για τις πρωτοβουλίες και δράσεις που χρειάζεται να αναλάβουν τόσο οι περιφερειακές αρχές όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάμε ότι θα συνεισφέρουν όχι μόνο στην επίτευξη της βιωσιμότητας (αειφορίας) και της συνοχής, αλλά και στη βελτίωση των δημοσιονομικών της περιφέρειας και της χώρας, αφού θα δημιουργήσουν σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας, θα στρέψουν την οικονομία προς πράσινη κατεύθυνση, θα ενθαρρύνουν την καινοτομία και θα κάνουν πιο ορθολογική τη χρήση των ευρωπαϊκών και των δημόσιων οικονομικών όσο και του προϋπολογισμού των νοικοκυριών. Θα εξισορροπήσουν, επίσης, την αφαίρεση εισοδημάτων και το αυξημένο κόστος ζωής μέσω της δημιουργίας υποδομών που ανεβάζουν την ποιότητα ζωής ακόμα κι αν οι πολίτες διαθέτουν μικρότερα εισοδήματα, κάτι εξαιρετικά αναγκαίο σε μια εποχή δραματικής αφαίρεσης εισοδημάτων.

Εναρμόνιση με το Γενικό και τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αλλά και τις επιστημονικές παρατηρήσεις η **εναρμόνιση αλλά και η συνέργια των επιπέδων σχεδιασμού εκτός από αναγκαία είναι και αυτονόητη, ώστε να σταματήσει ο παραλογισμός των περασμένων χρόνων.**

Μόλις πριν από ένα χρόνο παρουσιάστηκε το **Στρατηγικό σχέδιο της Περιφέρειας 2011-2013** το οποίο εκτός του ότι είναι ένα «ευχολόγιο», γενικόλογο και στα πρότυπα

περασμένων εποχών, διατηρεί ακόμη στόχους που στην παρούσα μελέτη καταρρίπτονται και αναθεωρούνται. Πώς είναι δυνατόν να εφαρμοστεί ο όποιος Στρατηγικός Σχεδιασμός της Περιφέρειας όταν η ίδια η Περιφέρεια δεν έχει τη δυνατότητα να χαράξει το δικό της Περιφερειακό Χωροταξικό (γνωμοδοτικός μόνο ο ρόλος της), αλλά κι όταν όπως προκύπτει από τις παρούσες προτάσεις το ένα αναιρεί το άλλο.

Παρόλο που μέσα στη μελέτη διατυπώνεται η αναγκαιότητα της εναρμόνισης, βλέπουμε πως άλλες πολιτικές επιλογές που ξεκινούν από τα πάνω, π.χ. Μεταρρύθμιση του συστήματος Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού, αλλά και Ειδικά Πλαίσια αποδυναμώνουν τα Περιφερειακά Χωροταξικά και αποφασίζονται όχι μόνο χωρίς τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, αλλά ούτε καν με τη συμμετοχή των αιρετών οργάνων της Αυτοδιοίκησης.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με το ν. 2742/1999 άρθρο 8 παρ. 2 εδ. 3 «Στο αναπτυξιακό πρόγραμμα κάθε περιφέρειας περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα τα έργα και οι δράσεις που προωθούν την εφαρμογή του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με προοπτική πέντε (5) ετών από την έγκρισή του.». Επιπλέον, το Περιφερειακό Πλαίσιο λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση του ΠΕΠ (όπως το υπό κατάρτιση νέο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2021) και άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων, και επίσης περιλαμβάνει κατευθύνσεις για θέματα όπως η χωροθέτηση των ιδιωτικών επενδύσεων, η οικιστική ανάπτυξη (πχ. επεκτάσεις οικισμών), οι νέες μεταφορικές και λοιπές τεχνικές υποδομές μεγάλης κλίμακας, οι περιοχές και ζώνες προστασίας κλπ.

το Ειδικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Πέρα από τις επισημάνσεις της μελέτης ότι θα πρέπει « να εξεταστούν οι επιπτώσεις των κριτηρίων χωροθέτησης φωτοβολταϊκών σταθμών, τα οποία είναι χαλαρά και αφήνουν μεγάλα περιθώρια με κίνδυνο δημιουργίας συγκρούσεων κυρίως στις πεδινές περιοχές (γεωργική γη)» εμείς πιστεύουμε ότι για να υπάρξει μια συνεκτική περιφερειακή πολιτική που να είναι επωφελής για το κλίμα, τις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον απαιτείται ένα σχέδιο περιφερειακής πολιτικής για την ενέργεια, τις μεταφορές και τα κτίρια που θα συμβάλλει στη σταδιακή αλλά οργανωμένη απεξάρτηση από το πετρέλαιο, με την επίτευξη υψηλών επιδόσεων στους τομείς της εξοικονόμησης αλλά και επενδύσεις, κυρίως μέσω συμμετοχικών – δημοτικών και μικρομεσαίων εταιριών.

Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης είναι καθοριστικός στην προσπάθεια για αλλαγή του ενεργειακού μας μοντέλου για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά ταυτόχρονα και την προστασία της δημόσιας υγείας, τη δημιουργία ανθρώπινων πόλεων, την ενεργειακή ανεξαρτησία, τη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας.

Στρατηγική επιδίωξη είναι η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε επίπεδα συμβατά με τη βιωσιμότητα και η παραγωγή της από ανανεώσιμες πηγές στη μικρότερη δυνατή απόσταση από τους τόπους κατανάλωσής της (μετατροπή των δημόσιων κτιρίων σε κτίρια μηδενικού ενεργειακού ισοζυγίου, πράσινες προμήθειες, σχεδιασμός χρήσεων γης, μεταφορές, περιφερειακά έργα ΑΠΕ), καθώς και ένα **Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια** με καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, καθορισμό μεσοπρόθεσμων και ενδιάμεσων στόχων, επιμέρους μέτρα και πολιτικές μέσα από διαβούλευση, μηχανισμό παρακολούθησης /επαλήθευσης των αποτελεσμάτων αξιολόγηση και επανακαθορισμό μέτρων και στόχων.

Το Ειδικό Πλαίσιο για τη Βιομηχανία

Εμείς πιστεύουμε, αλλά προκύπτει και από την παρούσα μελέτη, ότι η ανάπτυξη στην Περιφέρεια δε θα πρέπει να βασισθεί στο μοντέλο των προηγούμενων δεκαετιών, αλλά επιβάλλεται η στροφή **στην έρευνα, καινοτομία στην υπεύθυνη - πράσινη επιχειρηματικότητα στους τομείς του περιβάλλοντος, της ενέργειας, του κλίματος, των κοινωνικών πολιτικών, της αλιείας, των μεταφορών, των δικτύων**, αφού η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικό ανταγωνιστικό δυναμικό με την παρουσία *δύο εκ των μεγαλύτερων πανεπιστημίων της ΝΑ Ευρώπης (Αριστοτέλειο και Μακεδονίας)*, *ύπαρξη περίπου 80 πανεπιστημιακών και δημόσιων ερευνητικών εργαστηρίων, Ερευνητικά κέντρα αριστείας στους τομείς Βιοδιάγνωσης, Προηγμένων συστημάτων παραγωγής για πετροχημικές διεργασίες, ενεργειακές και περιβαλλοντικές τεχνολογίες, Επεξεργασίας πληροφορίας, εικονικής πραγματικότητας, Ασφάλειας μεταφορών, Υψηλής ποιότητας ανθρώπινο δυναμικό και αύξηση του ερευνητικού δυναμικού στον δημόσιο τομέα, Υποδομές Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας στην Ανατολική Θεσσαλονίκη: ΕΚΕΤΑ και Τεχνολογικό πάρκο, 3 θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, CEDEFOP. Και Ύπαρξη σημαντικού αριθμού δυναμικών επιχειρήσεων με κουλτούρα καινοτομίας.*

Συμφωνούμε στην πρόταση της παρούσας μελέτης για ενιαία πολιτική των επιπέδων σχεδιασμού ως προς τη χωροθέτηση των ζωνών, **αλλά μας βρίσκει αντίθετους η πρόταση για συνέχιση της εκτός σχεδίου δόμησης, ακόμη και με τη μείωση του ΣΔ. Πρέπει να απαγορευθεί η εκτός σχεδίου δόμηση.**

Ισχυρές είναι και οι διαφωνίες μας ως προς την πρόταση για δημιουργία ζώνης ελεύθερου εμπορίου στην ΠΚΜ. Στις ζώνες αυτές δεν ισχύει το φορολογικό καθεστώς της χώρας, αλλά ούτε το ασφαλιστικό και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των εργαζομένων. Είναι ένα μέτρο που προσπαθεί να λύσει άμεσα την ανεργία καταπατώντας την εργατική νομοθεσία, με μόνο ωφελημένο τον επενδυτή. **Η εμπειρία των ΕΟΖ διεθνώς δείχνει συνήθως οπισθοδρόμηση στις εργασιακές και κοινωνικές συνθήκες χωρίς ταυτόχρονα να επιτυγχάνεται η υποσχόμενη από τον καθορισμό τους ανάπτυξη**

Το Ειδικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό

Δεν είμαστε αντίθετοι στην προσπάθεια του Ειδικού Πλαισίου για τον Τουρισμό, για ένα «νοικοκύρεμα» του χωροταξικού στον τουρισμό. **Είμαστε όμως αντίθετοι στην προσπάθεια να εκτοπιστεί η τοπική κοινωνία και να ανοίξουν οι πόρτες στην επέλαση των πολυεθνικών τουριστικών αλυσίδων, στο νέο-φεουδαρχικό μοντέλο των ΠΟΤΑ, των all-inclusive, των συγκροτημάτων χιλιάδων παραθεριστικών κατοικιών εκτός σχεδίου.** Οι δε φορείς του τουρισμού πρέπει επιτέλους να υποστηρίξουν ενεργά την προστασία του περιβάλλοντος και να αντισταθούν σε καταστροφικά εξορυκτικά σχέδια. **Το μοντέλο sun-sea-sand δεν πρέπει να υποκατασταθεί από το golf-casino-villas for rent, αλλά από το τρίπτυχο τοπικότητα - περιβάλλον - πολιτισμός - όχι μόνο για να έχει μέλλον ο Τουρισμός μας αλλά και η χώρα μας.**

Το ξεχωριστό φυσικό, πολιτιστικό, ιστορικό, αγροτικό, θερμολιστικό περιβάλλον της Περιφέρειας είναι στοιχεία για τη δημιουργία μιας νέας τουριστικής φιλοσοφίας στα μέρη αυτά. **Η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου μπορεί να γίνει με την ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. Γεωργικά προϊόντα, έθιμα, ιστορία είναι τα δυνατά σημεία. Αν όμως δεν υπάρχουν παράλληλα οι κατάλληλες υποδομές (όπως κατάλληλη συγκοινωνία, πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας όλο το χρόνο, αξιοπρεπείς και σε λειτουργία αρχαιολογικοί τόποι, υψηλή ποιότητα περιβαλλοντικών υπηρεσιών και υποδομών, αξιόπιστες υπηρεσίες υγείας, βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος, κανένας σχεδιασμός δεν θα μπορέσει να είναι βιώσιμος.**

Επομένως είναι αναγκαία ολοκληρωμένα σχέδια με Θεματικά Πάρκα και Θεματικές Διαδρομές, που θα αναπτύσσονται στο χώρο και στο χρόνο γύρω από θέματα πολιτισμού, περιβάλλοντος και τοπικής παραγωγικής ταυτότητας, θα αναδεικνύουν μνημεία και τόπους, θα αποκαθιστούν και θα εντάσσουν λειτουργικά τα εκτεταμένα δίκτυα μονοπατιών στη σημερινή πραγματικότητα. **Θεματικά πάρκα** (πχ ιστορικά κτίρια, οθωμανική και βυζαντινή παρουσία, δάση, αλιεία, συνύπαρξη θρησκευτικών μνημείων, ιδιαίτερα αγροτικά ή γεωλογικά τοπία - ανοικτά μουσεία, θερμαλισμός, κα) και **Διαδρομές** (πχ αρχιτεκτονικές, πολιτιστικές, διατροφικές κα) μπορούν να εμπλουτίζονται με επιστημονικά συνέδρια, εκθέσεις και πανηγύρεις, συνδυασμένα με πολιτιστικά γεγονότα και φεστιβάλ που αναδεικνύουν πολιτισμικά χαρακτηριστικά των περιοχών, συμβάλλοντας έτσι επίσης, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και στην προσέλκυση ενός τουρισμού που αναδεικνύει τον ιδιαίτερο πολιτισμό και δίνει ώθηση στην πολιτιστική δημιουργία αλλά και την πολύμορφη τοπική οικονομία.

Το Ειδικό Πλαίσιο για τις Υδατοκαλλιέργειες

Το θέμα του χωροταξικού σχεδιασμού για τις υδατοκαλλιέργειες είναι ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένων των προβλημάτων που δημιουργούνται από την ελλιπή και αποσπασματική παρούσα νομοθεσία, που περιλαμβάνει μεν κάποια κριτήρια για τη χωροθέτηση των μονάδων αλλά βασίζεται μέχρι σήμερα στη σημειακή χωροθέτηση υποκείμενη σε πολλαπλές ερμηνείες. Παρόλα αυτά πιστεύουμε ότι:

α) Δεν υπάρχει επεξεργασμένη στρατηγική για το θέμα της ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών στο επίπεδο της περιφέρειας. Κατά τη γνώμη μας, οι υδατοκαλλιέργειες θα πρέπει να αναπτυχθούν μόνο στο πλαίσιο ενός βιώσιμου σχεδίου διαχείρισης του παράκτιου χώρου και σε απόλυτη συνάφεια με τη σχετική νομοθεσία για τη θαλάσσια στρατηγική (Οδηγία 2008/56/ΕΚ), την Οδηγία για τα νερά (2000/60/ΕΚ), τον Κανονισμό για την αλιεία στη Μεσόγειο (Καν.(ΕΚ) 1967/2006) κτλ. Αυτό προϋποθέτει μία ξεκάθαρη θέση επί των προτεραιοτήτων χωροθέτησης και τη σαφή δέσμευση για την προστασία των ευαίσθητων ενδιαιτημάτων (Λιβάδια Ποσειδωνίας, ασβεστοφυκικούς βυθούς, περιοχές Natura κτλ.), δημιουργία δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, την ουσιαστική υποστήριξη της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας κ.ο.κ.

β) Προτείνονται χωροθετήσεις που δίνουν την εντύπωση ότι γίνεται προσπάθεια νομιμοποίησης της υπάρχουσας κατάστασης, καθώς απουσιάζουν τα στοιχεία εκείνα τα οποία θα μπορούσαν να τεκμηριώσουν τις προτάσεις αυτές (περιβαλλοντικά δεδομένα από την υφιστάμενη λειτουργία, καθεστώς και ιστορικό υφιστάμενων μονάδων, δεδομένα της περιοχής κτλ.).

Το θέμα της θέσπισης συστήματος παρακολούθησης για το σύνολο των μονάδων (υφισταμένων και νέων) αναφέρεται ακροθιγώς μόνο μέσω του Κανονισμού λειτουργίας των φορέων Διαχείρισης και της τήρησης των Περιβαλλοντικών όρων.

γ) Προτείνουμε την υποχρέωση υπολογισμού της φέρουσας ικανότητας και εγκατάστασης ουσιαστικού συστήματος παρακολούθησης σε κάθε μονάδα, καθώς και την υποχρέωση ελέγχου, από τις αρμόδιες υπηρεσίες, του συνόλου των μονάδων υδατοκαλλιεργειών εντός ενός έτους.

δ) Τέλος, θεωρούμε θετική την τοποθέτηση για συμμετοχή της αυτοδιοίκησης σε όλες τις διαδικασίες, με τη δέσμευση των αυτοδιοικητικών οργάνων για τη δημιουργία αποτελεσματικών ελεγκτικών και διοικητικών μηχανισμών.

Αστική διάχυση

Αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της αποτυχίας όχι μόνο του ισχύοντα Περιφερειακού Σχεδιασμού και των υποκείμενων σχεδιασμών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, αλλά της συνολικής κεντρικής πολιτικής και βούλησης, που επέλεξε επί δεκαετίες να κάνει τα στραβά μάτια στην αυθαίρετη δόμηση, και στην εκτός σχεδίου δόμηση, στο βωμό της ψηφοθηρίας και των πελατειακών σχέσεων. Μια καταστροφική πολιτική όχι μόνο για το περιβάλλον και την υγεία αλλά και της ανάπτυξης, που δυστυχώς μεταφέρεται στις μελλοντικές γενιές.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ασυμφωνίας και της ανταγωνιστικότητας των δυο επιπέδων σχεδιασμού αναδεικνύεται στην παρούσα μελέτη.

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ της Περιφέρειας όμως, συνεχίζουν να προσθέτουν στην ήδη θεσμοθετημένης γη των 26.356 ha, άλλα 11.509 ha νέας οικιστικής γης, χωρίς οι επεκτάσεις να είναι συμβατές με τις κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ, όταν από το 2004 υπήρχε ζήτημα κορεσμού στις παράκτιες περιοχές της Χαλκιδικής, και σοβαρότατα προβλήματα συγκρούσεων στη Θεσσαλονίκη σε σχέση με τη διατιθέμενη γη για κατοικία και άλλες παραγωγικές και επαγγελματικές χρήσεις.

Το θέμα της ευκαιριακών και μονόπλευρών επιλογών καταδεικνύεται από την πλήρη απαξίωση πραγματικών και μετρήσιμων δεδομένων. Όταν οι προβλέψεις μιλούν για πληθυσμιακή μείωση, εγκρίνονται επεκτάσεις περιοχών, προφασιζόμενες υπερδιπλάσιο πληθυσμό.

Για παράδειγμα στη γεωγραφική περιοχή αρμοδιότητας του ΡΣΘ (Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης) υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός θα ανέλθει σε 1.600.000 κατοίκους έως το 2022 (το οποίο είναι υπερεκτιμημένο αφού η ΠΚΜ παρουσίασε μείωση πληθυσμού σύμφωνα με τα νέα στοιχεία ΕΣΥΕ, 2011) ενώ έχουν ήδη θεσμοθετηθεί επεκτάσεις πόλεων (ΓΠΣ, κλπ) για 2.500.000 κατοίκους σύμφωνα με δήλωση του προέδρου του ΟΡΘΕ κατά την παρουσίαση του νέου ΡΣΘ στις 12-04-2011 και δεν μπορεί κανείς να υπολογίζει την εκτός σχεδίου δόμηση.

Απαιτείται:

α) Άμεση αναθεώρηση των υποκείμενων σχεδιασμών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ με στόχο τη μείωση του αποτυπώματος των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο έδαφος με επανάχρηση του ήδη χρησιμοποιημένου αστικού χώρου,

β) Απαγόρευση της εκτός σχεδίου δόμηση σε εθνικό επίπεδο, προσδιορισμός των δεικτών βιωσιμότητας και κορεσμού, προσδιορισμός της χωρητικότητας μιας περιοχής, καθώς και του ανώτατου ορίου αντοχής σε διάφορες κατηγορίες χρήσεων (υπάρχουν μόνο για τις οικιστικές χρήσεις), Επαναπροσδιορισμός των εκτάσεων των οριοθετημένων οικισμών (έκταση, χρήσεις γης, όροι δόμησης, εξασφάλιση κοινοχρήστων χώρων, περιβαλλοντικοί παράγοντες: προστασία τοπίου, ακατάλληλες γεωλογικά περιοχές, περιοχές υψηλής παραγωγικότητας),

γ) Οριοθέτηση περιοχής μελέτης: Να συμπεριλαμβάνεται το σύνολο της φυσικής ενότητας (ορεινός όγκος, λεκανοπέδιο, υδρολογική λεκάνη, φαράγγι) με σαφή και αναγνωρίσιμα όρια (φυσικά όρια, υδροκρίτες, εδαφικές ασυνέχειες) και όχι νοητά όρια,

δ) Οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων: Η οριοθέτηση των αρχαιολογικών χώρων είναι εξαιρετικά χρονοβόρα διαδικασία. Είναι σκόπιμο οι προτεινόμενοι αρχαιολογικοί χώροι να συμπεριλαμβάνονται σε περιοχές προστασίας με θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης που θα καθορίζεται σε συνεργασία με το ΥΠΟ, **Προσδιορισμός των δημοσίων δασικών εκτάσεων**, Ενσωμάτωση περιοχών προστασίας (ΖΟΕ,

ΠΕΡΠΟ), πλαίσιο εναρμόνισης των ρυθμίσεων υφιστάμενων ΖΟΕ, περιορισμός των ΠΕΡΠΟ σε εθνικό επίπεδο.

ε) Ταυτόχρονα θα πρέπει να **υιοθετηθούν δράσεις αναδιανεμητικού χαρακτήρα ενδομητροπολιτικά** κυρίως. Οι δράσεις αυτές δίνουν έμφαση στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, της ανεργίας, της νέας φτώχειας που προσδιορίζονται με ιδιαίτερη έμφαση σε συγκεκριμένες υποβαθμισμένες περιοχές (γεωγραφική και κοινωνική πόλωση) ή περιοχές βιομηχανικής κρίσης.

Αναπτυξιακή φυσιογνωμία, τομεακή διάρθρωση της οικονομίας και οικονομική κρίση

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της παρούσας μελέτης το οικονομικό μοντέλο είχε ήδη αναπροσανατολιστεί προς την κατανάλωση και όχι προς την παραγωγή και την επένδυση πριν την κρίση, γι αυτό και η επίπτωση της κρίσης υπήρξε τόσο έντονη (ή και εντονότερη) σε δραστηριότητα και απασχόληση όσο και στην Αττική. « Στο πλαίσιο αυτό, η Κ. Μακεδονία καλείται να αναδιαρθρώσει την παραγωγική της βάση, να ανασυγκροτήσει τα δίκτυα της και να ρυθμίσει χρόνιες αδυναμίες ως προς το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, χωρίς να είναι διαθέσιμοι οι πόροι, χωρίς να είναι δυνατή μια αξιόπιστη εκτίμηση για προγραμματικά μεγέθη και υπό συνθήκες αναστάτωσης σε δημόσιους και ιδιωτικούς μηχανισμούς διοίκησης. Τέλος, η κρίση αποδυνάμωσε τις συνδέσεις μεταξύ κλάδων, τομέων και ζωνών και προκαλώντας την ανάδυση ενός ακόμα παράγοντα απροσδιοριστίας τόσο για τον αναπτυξιακό όσο και για το χωρικό σχεδιασμό.»

Προτείνουμε:

Οργανωμένες παρεμβάσεις της Περιφέρειας σε συνεργασία και με την υποστήριξη της ΕΕ με στόχο: Βιωσιμότητα, Συνοχή κι Ανταγωνιστικότητα/Απασχόληση μέχρι το 2020, μέσω της βελτίωσης των συγκοινωνιών και των δικτύων, της στροφής προς την ποιότητα, της βιώσιμης διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος, της εφαρμογής της θαλάσσιας στρατηγικής, της ενθάρρυνσης της έρευνας και καινοτομίας, της στοχευμένης ενίσχυσης της κοινωνικά υπεύθυνης-πράσινης επιχειρηματικότητας.

Μια συνεκτική περιφερειακή πολιτική που να είναι επωφελής για το κλίμα, τις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον **για την ενέργεια, τις μεταφορές και τα κτίρια** που θα συμβάλλει στην σταδιακή αλλά οργανωμένη απεξάρτηση από το πετρέλαιο, με την επίτευξη υψηλών επιδόσεων στους τομείς της εξοικονόμησης αλλά και επενδύσεις, **κυρίως μέσω συμμετοχικών – δημοτικών και μικρομεσαίων εταιριών σε κατάλληλες για την περιοχή, μορφές ΑΠΕ.**

Πιο ειδικά:

α) Βιώσιμη διαχείριση όλων των φυσικών προστατευόμενων περιοχών στην Κ. Μακεδονία μέχρι το 2020 (ενισχύοντας μεταξύ άλλων την από κοινού διαχείριση περιοχών που ανήκουν σε γειτονικούς νομούς) και τη **δημιουργία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών**, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, μέχρι το 2020.

β) Έρευνα και ανάπτυξη κατάλληλων, καινοτόμων και προσαρμοσμένων στα τοπικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες πράσινων τεχνολογιών αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προβλημάτων_(καθαρισμός λυμάτων με φυσικά συστήματα, συστήματα επιτόπου ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης μετά από καθαρισμό των γκρίζων νερών, κομποστοποίηση οργανικών αποβλήτων σε μικρές εγκαταστάσεις, ανακύκλωση-επαναχρησιμοποίηση υλικών που παράγονται μέσα στα απορρίμματα των νομών, συστήματα ΑΠΕ που να εντάσσονται στα χαρακτηριστικά των τοπικών οικοσυστημάτων και των παραδοσιακών οικισμών),

γ) Ενδυνάμωση τοπικών φορέων (δημοτικών και συνεταιριστικών σχημάτων) μέσω της εκπαίδευσης, της πρόσβασης σε αρχικά κεφάλαια, της έρευνας και καινοτομίας, της ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών με άλλους ανάλογους ευρωπαϊκούς φορείς, ώστε να μπορέσουν να συμμετάσχουν σε συντονισμένες επενδύσεις για εξοικονόμηση ενέργειας στα δημόσια κτίρια, στον τουριστικό τομέα και στις κατοικίες καθώς και της εφαρμογής συστημάτων ΑΠΕ, προς όφελος της δημοσιονομικής εξυγίανσης των δήμων και της απόκτησης συμπληρωματικών εισοδημάτων από τα νοικοκυριά. κυρίως με μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

δ) Συνέργιες μεταξύ ερευνητικών κέντρων, τοπικών φορέων, επαγγελματικών ενώσεων και δήμων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής που συνδυάζουν τη σοφία του παρελθόντος και την εμπειρική γνώση των μαστόρων με σύγχρονα υλικά και εφαρμογές.

ε) Εκπαίδευση και μεταφορά καλών πρακτικών σε ομάδες εργαζομένων και ανέργων που σχετίζονται με τομείς που βιώνουν την κρίση (οικοδομή με στροφή στις βιοκλιματικές αρχές, ΜΜΕ, βιοτεχνικός τομέας), ώστε να στραφούν σε νέους τομείς, όπως είναι η πράσινη παραγωγή, οι βιώσιμες δημόσιες προμήθειες, η συνεργατική οργάνωση, οι κοινωνικές επιχειρήσεις, η παραγωγή πράσινων προϊόντων και η παροχή πράσινων υπηρεσιών.

ζ) Ενθάρρυνση της βιώσιμης αλιείας, στροφή των ψαράδων προς βιώσιμες μορφές αλιείας (και συμπληρωματικά εισοδήματα μέσω της ανάληψης νέων ρόλων στο πλαίσιο της δημιουργίας θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών) δεσμεύοντας πόρους από την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία και με την στήριξη κατάλληλων πολιτικών

η) Ενίσχυση δράσεων για την προστασία του κλίματος με Περιφερειακό σχέδιο δράσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Θεωρούμε ότι πράγματι με σεβασμό στην πολιτική συνοχής, μια ισχυρή έμφαση στα αποτελέσματα και στην ενισχυμένη προσαρμογή θα διασφαλίσει ότι τα προγράμματα που συν-χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ θα συνεισφέρουν ενεργά στους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής για το κλίμα. Τα Partnership Contracts με τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να συμπληρωθούν με ανάλογα Partnership Contracts με τις Περιφέρειες ώστε να ενισχυθεί και να ελέγχεται η πρόοδος των επενδύσεων που συνεισφέρουν στους στόχους για 20/20/20.

θ) Να προωθηθούν πρωτοβουλίες για να διαμορφωθεί μια πολιτική σύγκλισης στο εσωτερικό της περιφέρειας αλλά και μια πολιτική κοινωνικής συνοχής. Υπάρχει ανάγκη να διαμορφωθεί, παράλληλα, κι ένα Ταμείο Βιώσιμης Περιφερειακής Ανάπτυξης και Κοινωνικής Συνοχής, που θα προωθήσει με καινοτόμα εργαλεία και ιδίους πόρους την σύγκλιση και κοινωνική συνοχή.

Με αυτόν τον τρόπο θα αναζωογονηθεί η οικονομία στην περιφέρεια, θα επανενταχθούν στην εργασία άνεργοι, θα καλυφθούν σημαντικά κενά που υπάρχουν σήμερα σε κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες.

Για να συμμετέχουν αποτελεσματικά οι περιφέρειες και οι τοπικοί φορείς στα θέματα σχεδιασμού, παρακολούθησης της υλοποίησης κι αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των δράσεων, υποστηρίζουμε την ενίσχυση της βελτίωσης των ικανοτήτων τόσο των περιφερειακών και τοπικών αρχών όσο και των τοπικών κοινωνικών εταίρων σε θέματα πολιτικών συνοχής, σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων εκεί όπου διαπιστώνονται σημαντικές ελλείψεις και υπάρχει παρόμοια ανάγκη.

Ιδιαίτερη αντιμετώπιση χρειάζεται η διαπίστωση ότι πολλά από τα έργα που έχουν υλοποιηθεί με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση δεν ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των περιοχών. Σπάνια υπάρχει πρόβλεψη για τη σωστή λειτουργία τους μακροχρόνια. Απουσιάζουν ακόμα κρίσιμες περιβαλλοντικές υποδομές (συστήματα αποτελεσματικής επεξεργασίας λυμάτων, βιώσιμη διαχείρισης

απορριμμάτων, προστασίας των υπόγειων νερών από ρύπανση, ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιας ζώνης κα) ακόμα κι από περιοχές που έχουν τεράστια τουριστική ανάπτυξη. Υπάρχει υπερβολική ανοχή στη συνέχιση της λειτουργίας Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων και μη αποτελεσματικής εφαρμογής της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας για ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων (μείωση-πρόληψη, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, κομποστοποίηση στο πλαίσιο μιας στρατηγικής μηδενικών αποβλήτων).

Η πίεση για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης στη χώρα οδηγεί, και με ευθύνη της ΕΕ, στην καταπάτηση των κριτηρίων περιβαλλοντικής αειφορίας και κοινωνικής ευθύνης καθώς και της ευρωπαϊκής και εθνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ακόμα και με ρυθμίσεις των οποίων η συνταγματικότητα αμφισβητείται από τις υπηρεσίες της Βουλής ή ανεξάρτητους φορείς.

Με ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας **δεν εφαρμόζονται οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες:**

- **Μεσογειακός Κανονισμός για την Αλιεία** – η Επιτροπή Θαλασσιών Υποθέσεων και Αλιείας παραπέμπει την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για το θέμα αυτό, ενώ χρησιμοποιούνται ακόμα καταστροφικές ή και παράνομες μορφές αλιείας που θέτουν σε κίνδυνο όχι μόνο το περιβάλλον και την θαλάσσια βιοποικιλότητα αλλά και την επιβίωση μακροχρόνια των κοινοτήτων των ψαράδων. Η μείωση των αλιευμάτων οδηγεί είτε στην υπερβολική ενθάρρυνση της ιχθυοκαλλιέργειας σε ορισμένες περιοχές ή στην ραγδαία αύξηση των εισαγωγών θαλασσιών.

-**Ιεράρχηση στη Διαχείριση Απορριμμάτων**

-**Διαχείριση υδάτων-ποταμών** (καταδίκη από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τη μη σύνταξη σχεδίου διαχείρισης ποταμών, για τη Κορώνεια κ.α.)

Δ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ

Τέλος καταθέτουμε τις σημαντικές μας διαφωνίες σε κάποια επιμέρους **θέματα που βρίσκονται σε εξέλιξη**, τα οποία δυστυχώς δεν είναι τα μοναδικά, και αποτελούν παραδείγματα καταπάτησης των κριτηρίων περιβαλλοντικής αειφορίας και κοινωνικής ευθύνης, των οποίων η συνταγματικότητα αμφισβητείται.

-Εξορύξεις στην Π.Κ.Μ.

Οι προτεινόμενες μέθοδοι εξόρυξης και απόληψης χρυσού καθώς και το είδος και η περιεκτικότητα των μεταλλευμάτων στη Βόρεια Ελλάδα οδηγούν σε **επιχειρηματικά σχέδια που θα έχουν σημαντικές, μόνιμες και σε μεγάλο βαθμό μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον**, ακόμη κι αν εφαρμοσθούν άψογα όλα τα προβλεπόμενα των ΜΠΕ.

Η έντονη αλλοίωση του εδάφους και υπεδάφους περιοχών μεγάλης έκτασης, όπου μάλιστα περιλαμβάνονται και περιοχές NATURA, ευαίσθητα οικοσυστήματα, αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς, δημιουργούν στις περιοχές όπου **εφαρμόζονται εξορύξεις χρυσού μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δυσμενείς περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις**. Οι εξορύξεις χρυσού απαιτούν για πολλές δεκαετίες διαδικασίες απόλυτου και συνεχούς ελέγχου πρακτικά ανεφάρμοστες από τις ανεπαρκώς προς τούτο στελεχωμένες Δημόσιες Υπηρεσίες, **υποθηκεύουν το κοινωνικό και οικονομικό μέλλον του τόπου και γι' αυτό κρίνονται ως επιχειρηματικές δράσεις τοπικά και εθνικά επιζήμιες από κάθε άποψη**.

Πρόταση μας είναι να εγκαταλειφθούν τέτοιοι επενδυτικοί τομείς που δημιουργούν έντονα προβλήματα συγκρούσεων γης και παραγωγικών μοντέλων αφού είναι γνωστό σε παγκόσμιο επίπεδο η ιδιαίτερα αρνητική μακροχρόνια και μη αναστρέψιμη

επίπτωση της μεταλλείας (και της συνακόλουθης πολλές φορές μεταλλουργίας) σε τομείς όπως η αγροτική παραγωγή, η κτηνοτροφία, οι υδατοκαλλιέργειες, η ήπια δασοκομία και φυσικά ο τουρισμός ο οποίος προϋποθέτει μη ρυπασμένο - υποβαθμισμένο χώρο. Πολύ περισσότερο όταν δεν είναι αποτέλεσμα ουσιαστικής διαβούλευσης με τη τοπική κοινωνία και δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιστημονικές μελέτες και οι τεκμηριωμένες προτάσεις φορέων και επίσημων συμβούλων του Κράτους, (ΤΕΕ, ΑΠΘ κ.α.), αλλά ούτε και οι γνωμοδοτήσεις συλλογικών οργάνων (Δ.Σ και Π.Σ) της αυτοδιοίκησης.

Οικοπεδοποίηση περιοχής του Δικτύου Natura 2000 στην παραλία Κορινού Πιερίας

«Πρότυπος» παραθεριστικός οικισμός κατασκευάζεται στον Κορινό Πιερίας. Έχει ολοκληρωθεί η οριοθέτηση των οικοπέδων, η χάραξη σχεδόν όλων των δρόμων και η πρώτη στρώση τους με χαλίκια, ενώ ξεκινά σύντομα και η έκδοση οικοδομικών αδειών. Όμως η έγκριση περιβαλλοντικών όρων (1997) έληξε την 31-12-2007 και δεν έχει ανανεωθεί.

Παραβιάζει την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, παραβιάζει κοινοτικές οδηγίες και καταστρέφει ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές, διεθνούς σημασίας.

Η περιοχή αποτελεί τμήμα του ευρύτερου υδροτοπικού οικοσυστήματος του Εθνικού Πάρκου Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα-Αλυκής Κίτρους, ανήκει στην περιοχή ευθύνης του αρμόδιου Φορέα Διαχείρισης (Ν. 3044-ΦΕΚ 197/27-8-2002) και περιλαμβάνει λιβάδια, αμμοθίνες και περιοδικά κατακλυζόμενες εκτάσεις με αλοφυτική βλάστηση. Σημαντικό τμήμα της περιοχής, μεγαλύτερο του 50% της έκτασης, περιλαμβάνεται στην Ζώνη Ειδικής Προστασίας (SPA) του Δικτύου Natura 2000, με κωδικό GR1250004 (Αλυκή Κίτρους – ευρύτερη περιοχή), ενώ το παραλιακό μέτωπο περιλαμβάνεται στον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (SCI) του Δικτύου Natura 2000, με κωδικό GR1220002 (Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα – ευρύτερη περιοχή – Αξιούπολη).

Επίσης σημαντικό τμήμα της περιοχής περιλαμβάνεται στο Καταφύγιο Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) Αλυκής Κίτρους (ΦΕΚ 177/τ.Β'/31.3.1988) και σύμφωνα με τον Ν. 2637/98 (ΦΕΚ 200/Α/27-8-1998), απαγορεύεται η ένταξή του σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.

Παράλληλα η απόφαση έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων από τη τότε Νομαρχία Πιερίας του 2010, για να μπορέσουν να αρχίσουν οι οικοδομικές εργασίες, κρίθηκε παράνομη από την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος / Τομέας Β. Ελλάδος του ΥΠΕΚΑ η οποία με το υπ' αριθμ. 2016/9-12-2011 έγγραφό της ενημερώνει την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ότι η νομαρχιακή απόφαση εκδόθηκε αναρμοδίως και ότι η Περιφέρεια οφείλει να προβεί «άμεσα σε ενέργειες για την ανάκλησή της»

Ο Δήμος Κατερίνης όμως συνεχίζει την προσπάθεια για τη συνέχιση του έργου προτείνοντας τη μείωση της έκτασης της προστατευμένης περιοχής!

Κατασκευή οικισμού ΚΙΣΣΟΣ σε έκταση 2.038 στρεμμάτων στο Δ. Χορτιάτη

Η κατασκευή του οικισμού ξεκίνησε από το 1984 σε ορεινή, δασική και αναδασωτέα περιοχή και η οποία έχει οριστικά ακυρωθεί με απόφαση του ΣτΕ, για πολεοδομικούς λόγους.

Σήμερα όμως μετά από 30 χρόνια, επιχειρείται από το Δ. Χορτιάτη η ανακίνηση του θέματος ΚΙΣΣΟΣ, με πρόσχημα τη διαδικασία των δασικών χαρτών που έχουν ήδη αναρτηθεί και αφορούν την ευρύτερη περιοχή του Χορτιάτη, η οποία περιλαμβάνει και τη μερικότερη έκταση της ΖΕΠ ΚΙΣΣΟΣ. Μάλιστα, το περίεργο επιτείνεται

όταν υπάρχουν **ήδη έξη (6) εκκρεμείς υποθέσεις στο ΣτΕ** για τη νομιμότητα των οικοδομικών αδειών, που έχουν εκδοθεί για την έκταση των 2.038 στρεμ. και κατ'επέκταση για τη νομιμότητα του οικισμού, ύστερα από εφέσεις της ΑΕ ΚΙΣΣΟΣ, φυσικών προσώπων, του Συνεταιρισμού των μηχανικών και άλλων, κατά αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, που απέρριψαν προσφυγές για την ακύρωση των οικοδομικών αδειών. Πρόκειται για υποθέσεις που έχουν αναβληθεί μέχρι σήμερα στο ΣτΕ και πρόκειται να συζητηθούν σε σύντομη σχετικά δικάσιμο, δηλ. **την 15-5-2013**.

Δυστυχώς όμως για την πρόταση της διοίκησης του Δήμου, αυτό δεν μπορεί να ισχύσει για την περιοχή ΚΙΣΣΟΣ, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως **δασική και αναδασωτέα** με την απόφαση 6/1995 της Α/θμιας Επιτροπής Δασικών Αμφ/σεων Ν. Θεσσαλονίκης, η οποία απόφαση δεν έχει ακυρωθεί δικαστικά, ούτε με απόφαση της Β/θμιας Επιτροπής. **Η ιδιότητα αυτή της περιοχής ΚΙΣΣΟΣ (δασική-αναδασωτέα) έχει σημειωθεί και στον αναρτημένο δασικό χάρτη του Χορτιάτη.**

Τέλος βασική προϋπόθεση είναι η θεσμική κατοχύρωση της αρμοδιότητας της σύνταξης του Περιφερειακού Χωροταξικού από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση μέσα από ένα δομημένο διάλογο με τις περιφερειακές ενότητες και τους σημαντικότερους κοινωνικούς εταίρους.